

slaget giver Skipperne Ret til Handel med alle de Ting, som det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds netop syntes at pege paa i Gaar naar han sagde, at det vilde være ovemaade uheldigt, om det skulde formenes Smaaskippere at kunne sælge deres Varer fra Skib, ligesom det vilde være uheldigt for Husmødrene, om de ikke kunde forsyne sig paa samme Maade som hidtil med disse Varer. Der er ikke Tale om at gøre Forandring heri, der er ikke Tale om at røre ved den lille Sejlskibsfart. Men se vi navnlig hen til Tømmer og Træ, finder man, at Handelen dermed er en Forretning af et saa betydeligt Omfang, at den, der vil drive en saadan Handel, selv om det er i Forening med Skibsfart, i alt Fald maa løse Næringsbevis. Jeg tror, det er aldeles berettiget at udtale, at den Handel, som her i Kjøbenhavn har været drevet med Trælast fra Skib, har været særdeles uheldig for de handlende, og naar det hele kun drejer sig om Løsning af Næringsadkomst, kan jeg ikke se, at det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds kan have nogen væsentlig Betænkelighed ved, at disse enkelte meget vigtige Ting blive dragne ind under Næringsloven. Det er jo ret naturligt, at de forskellige Samfundsklasser blive ens stillede i saa Henseende. Der fordres jo i mange Retninger visse Kvalifikationer; man kan saaledes ikke føre Skib uden Børgerkab, og naar det hele kun drejer sig om et rent ubetydeligt Pengespørgsmaal, synes jeg, det er ret naturligt, at der bliver sat visse og passende Grænser for den Berettigelse, de paagældende i saa Henseende have. Hvad jeg har berørt med Hensyn til Ændringsforslaget under Nr. 13 vedrører ogsaa Ændringsforslaget under Nr. 44, der omhandler den samme Materie. Det er kun disse faa Bemærkninger jeg har at gøre til det første Afsnit.

Andersen: Det er sikkert ganske rigtigt, som den ærede Ordfører udtalte i Gaar, at de Uoverensstemmelser og Strids-spørgsmaal, som satte Sindene i livlig Bevægelse under denne Sags første Behandling, ved den Behandling, Lovforslaget er gennemgaaet i Udvalget, til Dels ere fjernede, og at de omstridte Anskuelser, der stod skarpt over for hinanden tidligere, nu have nærmet sig hinanden. Ikke desto mindre er der dog endnu Bestemmelser i det foreliggende Lovforslag, om hvilke det ikke er lykkedes at opnaa Enighed i Udvalget. Der er særlig en af disse Bestemmelser, som jeg gerne vilde have Lov til

at sige et Par Ord om. Det er Bestemmelsen i Forslagets § 14, som jeg anser for at være af meget stor Betydning. Den gaar ud paa at fratage Haandværket den Ret, det hidtil har haft ifølge den nugældende Næringslov til at holde flere aabne Boder i samme Næringskreds, hvortil vedkommende Haandværker har løst Adkomstbevis. Denne Bestemmelse er ganske sikkert i sin Tid indsat i Næringsloven med det Formaal for Øje, at der skulde være en Beskyttelse for Haandværket mod den, om jeg saa maa sige, overflødige Handelsvirksomhed og er ganske sikkert indsat for at garantere en direkte Forbindelse mellem Producent og Forbruger og undgaa den overflødige Handel, som i og for sig kun har den Opgave at fordyre Produktet. At overflødiggøre denne Handel og værne Haandværket mod den, har ganske sikkert været Meningen med den Bestemmelse i Næringsloven af 1857, at en Haandværker skal have Ret til at holde flere aabne Boder i den Næringskreds, han tilhører. Det undrer mig derfor noget, at det ærede Flertal har kunnet give den Bestemmelse i Lovforslaget, som berøver Haandværkeren denne Ret, sin Tilslutning, og det undrer mig saa meget mere, som det forekommer mig, at denne Bestemmelse kommer til at staa i Strid med de Midler og Veje, som det ærede Flertal i Betænkningen anviser Haandværket og de mindre næringsdrivende at gaa for at faa sine Forhold fremhjulpet. Jeg siger her til Bemærkningerne i Flertallets Betænkning, hvor der blandt andet staa, at „der bør aabnes Adgang til, at Foreningerne kunne stille sig videregaaende Opgaver, saa som Understøttelse af Foreningens Medlemmer, disses Familier og Lærlinge, Fremme af fælles Erhvervsvirksomhed ved Oprettelse af Laanekasser, Fællesindkøb af Raastoffer og deslige“. Den Tanke, Flertallet her har fremsat i Betænkningen, kan jeg fuldt ud sympatisere med og slutte mig til. Jeg har ogsaa den Opfattelse, at skal det lille Haandværk bestaa, vil det bedst kunne bestaa ved Hjælp af Organisation og Sammenlutning og gennem Oprettelsen af saadanne Institutioner, som dem, Flertallet har peget paa. Men der er endnu en Institution, som en saadan Sammenlutning har Brug for, og det er en Institution til fælles Udsalg af de færdige Produkter. Naar et Fags mindre Haandværkere slutte sig sammen om og oprette fælles Udsalgssteder for færdige Produkter, kan et saadant Selskab ikke nøjes med een Butik for denne Næringsdrift, det er nødvendigt for